

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Cap. I. De natura Sacramenti novæ legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

LIBER VI.

De Sacramentis.

Habebit hic liber Tractatus sex, 1. agetur de Sacramentis in genere, 2. de Baptismo, & Confirmatione. 3. de Eucharistia. 4. de Pœnitentia. 5. de Extrema unctione & Ordine. 6. de Matrimonio.

TRACTATUS PRIMUS.

De Sacramentis in genere.

CAPUT I.

De natura Sacramenti novæ legis.

DUBIUM I.

Quid sit Sacramentum?

R Esp. Est res sensibilis, quæ ex stabili institutione Christi, vim habet sanctitatis, siue gratiæ justificantis efficiendæ, & per consequens significandæ. *Vnde res solvæ.*

¶

LAD

I. Ad essentiam Sacramenti requiri tria. 1. Ut sit signum stabile. 2. Ut significet veram sanctitatem. 3. Ut eandem efficiat ex opere operato, id est, usu suo & applicatione, per propriam efficaciam & non ex opere operantis, sive per actum aut dispositionem ministrantis, vel subiectantis: quæ etsi ad effectum Sacramenti requiruntur, non tamen ut causa, sed ut conditio sine qua non.

II. A definitione talis Sacramenti excluduntur Sacrificia tam novæ quam veteris legis, quia hæc non sunt instituta ad gratiam ex opere operato conferendam. (etsi nihilominus sacrificium novæ legis sic eam impetret ei, pro quo offertur non ut Sacramentum, usu suo & applicatione, sed per modum impetrationis) sed ad cultum Dei præstandum. *Con. d. 60. a. 22.* 2. Figuras & sacramenta veteris legis, v.g. circumcisionem, transitum maris rubri, agnum paschalem, varias rituum purificationes, & consecrationes sacerdotum, tum quia à Christo non sunt instituta; tum quia veram sanctitatem non efficiebant. Ac licet circumcisio aliquando sustulerit peccatum originale per veram gratiam, id fecit vel ex opere operantis in adultis, vel non ex opere operato, simpliciter & rigorosè, tum quia non continuit gratiam ut causam physicam vel ut causam moralem; quæ nondum erat exhibita passio Christi, & meritum, ex quo gratia pendeat; sed tantum expectati privilegio: tum quia non contulit gratiam formaliter quæ circumcisio, & ex sua institutione, sed quatenus era professio fidei: neque in applicati

applicationis & usus sui alioquin enim omni non
ponenti obicem, & quidem præter omne meri-
tum contulisset, quod est falsum, v. *Fill. 1. 1. ca. 1.*
¶ *9. 8. & cap. 8. 3.* Ea quæ dicuntur sacramen-
talia, v. g. benedictio Abbatis, consecratio virgi-
nis: quia præcisè ex usu suo, & opere operato,
gratiam non conferunt: uti nec actus virtutum:
præterquam quòd hi sensibiles non sint. 4. Lo-
tionem pedum Apostolicorum, insufflationem
Christi in Apostolos, per quam Spiritum san-
ctum illis dedit. Item verba Christi ad Magda-
lenam & Paralyticum *Luc 7. Remittuntur tibi*
peccata: quia non fuerunt signa instituta stabili-
ter ad gratiam conferendam. 5. Martyrium ob
eandem causam: esto enim ex opere operato
gratiam conferat, non tamen est specialiter ad
hoc institutum. v. *Scholast.*

DUBIUM II.

Quid circa materiam & formam Sacramen-
torum servandum?

Suppono Sacramentum dupliciter sumi. r. Per
modum compositi physici, in quo res sensibiles
& actio, (v. g. in Baptismo, aqua & ablutio:
in Unctione oleum & unctio) dicitur materia.
Et quidem oleum, & aqua, materia remota, ac-
tio verò illa, materia proxima: verba autem
aut quod eorum loco ponitur, (ut in Matrimo-
nio signum consensus) dicuntur forma. Per mó-
dum compositi artificialis, & tunc dicta materia &
forma, id est, res & verba, simul habent se instar

materiæ; significatio verò eorum, instar formæ.

Hic quaeritur de materia & forma, priore sententia.

Resp. I. Ut Sacramentum sit validum, debet consistere in materia & forma, v.g. inter affusionem aquæ, & pronuuciationem verborum, tanta est conjunctio, ut secundum moralem hominum æstimationem spectatâ naturâ cujuscunque Sacramenti, una alteram afficiat hoc est, ut verba censentur cadere in talem rem, & cum materia unum totale signum constituere. *vid. Bonac. q. 2 p. 2. Suar. Con. Eccl. Unde resolves.*

I. In Baptismo, Confirmatione, Unctione, & Ordine, requiritur talis conjunctio, ut dum minister verba pronunciat, moraliter censetur materiam lavare, &c.

II. In Pœnitentia, absolutio satis diu potest differri, sicut in judiciis, sententia post examinationem causæ.

III. In Matrimonio, unius consensus potest alterius consensum tam diu sequi, quam diu moraliter permanere censetur; sicut in aliis contractibus, *v. Con. hic. c. 6.*

Resp. II. Ut valeat Sacramentum, non debet fieri substantialis mutatio materiæ, vel formæ: accidentalis verò mutatio, etsi sæpè illicita sit, non tamen invalidum facit Sacramentum. Per verò substantialis mutatio materiæ dicitur quando secundum communem usum & æstimationem hominum, differt nomine, & re ab ea, quam Christus præscripsit. Accidentaliter dicitur quando cum ea eundem retinet usum & nomen. Forma mutatio essentialis est, quando non manet eadem

idem sensus: accidentalis, quando manet. *Laym.*
l. 3. t. 1. cap. 4. *ex communi.* Unde resolves.

I. Nullum est Sacramentum, si materia cruda consecratur, siue hæc differat specie substantiali à pane, siue non: quia communiter non censetur, aut dicitur panis. Item si aquæ artificiales adhibeantur in Baptismo; quia non habent communem usum, & nomen aquæ elementaris; esto physice specie nõ discrepent. *v. infra de Baptismo.*

II. Valet Sacramentum, etsi aqua Baptismi sit calida &c. Item si panis Eucharisticus sit ater, fermentatus &c.

III. Defectu formæ, Sacramentum est nullum: 1. Si literæ aliquæ mutentur, variantes sensum: quod facile fit in initialibus: v. g. in nomine matris, *milli*, &c. 2. Si magna fiat interruptio verborum, ita ut moraliter non videantur coherere. 3. Si forma divisim pronuncietur, v. g. unus dicat, *Ego te baptizo*; alter, *In nomine Patris*. &c. quia erunt duæ formæ imperfectæ, & sensus falsus, *fill. l. 1. cap. 4. q. 5. v. Bonac. q. 2. p. 1.*

IV. Forma valet, etsi nõ liceat. 1. Si omittas voces nõ essentielles, v. g. *Ego & Amen*, in Baptismo. *Enim*, in forma Eucharistiæ, *Bon. d. 4. q. 3. p. 1. n. 9. & 10. ex Suar. &c.* 2. Si quid addas, v. g. *In nomine Patris, qui te creavit*, &c. 3. Si substituas synonyma, v. g. *abluo*, pro *baptizo*. 4. Si tantũ transponas, ut, *Hoc meum est corp⁹; Te ego baptizo.* 5. Si verba corumpas ob præcipitantiã, & balbutiem; v. g. *hoc est corp⁹ me⁹*, vel, *hic est enim calix meus*. 6. Si interruptio fiat parva, v. g. *Ego te baptizo*, & interponat ista *aqua est nimis frigida*, vel

CAPUT II.

De ministro Sacramentorum.

DUBIUM I.

Quid requiratur, ut Minister det valide
Sacramentum.

Resp. Ad valorem Sacramenti in Ministro
non fides vel probitas sed præter potestatem (&
jurisd. & ionem in quibusdam) requiritur inten-
tio, seu voluntas, saltem virtualis & absoluta, vel
huic æquivalens, faciendi non tantum externum
illum actum, sed Sacramentum, vel saltem id
quod facit Ecclesia, vel quod Christus instituit.
Est Communis ex *Trid. sess. 7. Can. 11.* Ratio
prioris partis est quia Sacramenta operantur, non
ex dispositione Ministri, sed virtute divina, secun-
dum institutionem & meritum Christi. Ratio
posterioris, quia ad consecutionem Sacramenti, re-
quititur talis intentio, quæ actionem determinet
ad esse Sacramentale, tollatque indifferentiam
verborum & actionum: talis autem non est in-
tentio solius actionis externæ, quæ ad alios fi-
nes, v. g. ad ludum, potest referri.

Dixi I. *saltem virtualis*: tum quia non sufficit
interpretativa, vel habitualis (qualis etiam pot-
est esse in ebrio, & dormiente) cum actus ab ea
procedens non sit humanus & deliberatus, seu

liber